

УДК 911.3

Дмитрук О.Ю., Тунанова І.А.

ЕКОСТЕЖКА «ТЕРИТОРІЯ ТИШІ»

У статті пропонується створення екостежки «Територія тиші» по території Голосіївського національного природного парку та Національного комплексу «Експоцентр Україна». Дана стежка розрахована на школярів загально освітніх шкіл старшого шкільного віку (9-11 класи), студентів вищих навчальних закладів та всіх бажаючих. Ключові слова: екотуризм, екоосвіта, екостежка.

В статье предлагается создание экотропы «Территория тишины» по территории Голосеевского национального природного парка и Национального комплекса «Экспоцентр Украина». Даная тропа рассчитана на школьников общеобразовательных школ старшего школьного возраста (9-11 классов), студентов вузов и всех желающих. Ключевые слова: экотуризм, экообразование, экотропа.

The article proposes an ecotrail «Territory of Silence» on the territory of the National natural park Holoseievskiy and the National set of «Expocenter Ukraine». This trail is designed for students of secondary school age (9-11 years), university students and all interested persons. Key word: Ecotourism, ecological education, ecotrail.

Постановка проблеми. У наш час стрімкого збільшення росту міської забудови та зменшення зелених зон у містах, мешканці починають задумуватися про охорону та раціональне використання тих островів зелені, що ще залишилися. Тому створення турів вихідного дня може вирішити цю швидко зростаючу проблему. Ідеальне місце для цього є Голосіївський національний природний парк, у якому поєдналася історія, архітектура та природа. Для сучасного покоління це погляд у минуле, що зовсім їм невідоме, а для старшого це можливість згадати молодість, зануритися у атмосферу тієї епохи. Саме для комплексу вищезгаданих цілей може слугувати створена екостежка «Територія тиші». Вона зачіпає території виставкового центру у межах Голосіївського лісу, де поєднанні архітектурні об'єкти і паркова зона, що і створює ту неповторну атмосферу відпочинку від усього буденного, занурення та єднання з природою.

Мета даної публікації – ознайомити читача з можливістю проведення оздоровчих, виховних та пізнавальних занять в парках, а також

власне надати необхідні матеріали у вигляді маршруту екостежки «Територія тиші» по території Голосіївського національного природного парку та Експоцентру Україна для проведення такої роботи.

Аналіз публікацій та інформації, що представлені на різноманітних сайтах у всесвітній мережі Інтернет показав, що розробкою екостежок для школярів по парках міста Києва займається досить незначне коло осіб і в основному це керівники туристичних клубів і в різних міських шкіл та власне самі учасники цих клубів. Найкраще серед парків міста Києва забезпечені розробками екостежок Голосіївський національний природний парк [2] та парк Нивки [1].

Виклад основного матеріалу. Екостежка прокладена по території Голосіївського лісу, що знаходиться у межах Експоцентру Україна міста Києва. Це є кільцевий маршрут. Протяжність його становить 5862 метри. Орієнтований час проходження з екскурсією займає 4 години 30 хвилин. Маршрут екостежки розрахований на школярів загальноосвітніх шкіл старшого шкільного віку (9-11 класи), студентів вищих навчальних закладів та всіх бажаючих. Екскурсія за маршрутом може проводитися цілорічно, за умовою що весняні та осінні дні проведення не дощові, а зима є сніжною. Для максимальної комфортності проходження маршруту група повинна бути у межах 15-18 чоловік. Місце збору групи – коло центральної арки входу в Експоцентр Україна. До Експоцентру можна дібратися, як на власному так і на громадському видах транспорту. Найвигідніше для цього підходить синя вітка метро Куренівсько-Червоноармійська.

Маршрут екостежки складається із 38-ми оглядових точок. Дев'ятнадцять точок маршруту є павільйонами Експоцентру Україна. Деякі з них на даний час не використовуються. Основні 9 павільйонів використовуються під час проведення всіляких виставок, ярмарок, конференцій та свят. Цікавими точками на стежці є також два іподроми: великий та малий. Поряд з великим іподромом знаходиться ділянка з перешкодами, для об'їздки та підготовки коней до змагань. Оригінальною та головною точкою маршруту, що відображає назву екостежки «Територія тиші» є ставок, що знаходиться у віддаленій частині Голосіївського лісу, де людина може відпочити, зануритися у природу і навіть не відчувати, що знаходиться у самому центрі великого мегаполісу.

Голосіївський національний природний парк було створено вмісті Києві відповідно до Указу Президента України Віктора Ющенка від 27 серпня 2007 р. №794. Парк підпорядкований Міністерству охорони навколишнього природного середовища України.

Північна частина парку включає урочища з переважанням широколистяних лісів, таких як Голосіївський ліс (разом з прилеглим до нього Голосіївським парком ім. Максима Рильського), урочищами Теремки і Бичок. Клімат Голосіївського лісу помірно-континентальний, приурочений до рельєфу території. Рельєф території рівнинний, подекуди погорбований. У південно-західній частині парку подекуди зустрічаються

яри та балки невеликих розмірів. По днищах головних балок протікають струмки, на яких створено каскади ставків. За рахунок великої кількості рослинності, (сімейства: *букові (Fagaceae)*, *березові (Betulaceae)*, *липові (Tiliaceae)*), а особливо дерев та кущів, на території парку зовсім не відчувається вітер, лише на відкритих ділянках. Але в той же час насадження дерев розташовуються так, що не заважають [2]. Після Великої Вітчизняної війни у 1955–1958 роках у західній частині Голосіївського лісу було збудовано комплекс Виставки досягнень народного господарства УРСР (нині Національний комплекс «Експоцентр України»). Центр збудовано за проектом архітекторів В. Орехова, І. Мезенцева, А. Станіславського, Д. Баталова, інженера С. Малкіна у вигляді комплексу павільйонів, споруд, відкритих майданчиків для показу експонатів, будівель культурно-побутового призначення та місць відпочинку. Ансамбль вирішений переважно у стилі українського необароко [3].

Висновки: Маршрут екостежки «Територія тиші» створено так, що в ньому поєднуються природні ділянки і архітектурні історико-культурні об'єкти. У даному випадку завдяки антропогенній складовій території, у межах якої проходить екостежка, ми можемо здійснювати не тільки оздоровчі прогулянки, але і наукову діяльність.

1. Бойко М.Ф. Використання екологічних стежин для екологічної освіти студентів / М.Ф.Бойко // *Екологічна освіта і виховання: досвід і перспективи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* – К., 2000. – С. 181-185.
2. Дмитрук О.Ю. *Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу.* – Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.
3. Дмитрук О.Ю., Дмитрук С.В. *Екотуризм: Навч. посіб.* – К: Альтерпрес, 2009. – С. 74-85.
4. Храбовченко В.В. *Экологический туризм: Учеб.-метод. пособ.* – М.: Финансы и статистика, 2003. – С 23-33.